ODPORÚČANIA

ODPORÚČANIE KOMISIE

z 2. júna 2010

o monitorovaní hladín akrylamidu v potravinách

(Text s významom pre EHP)

(2010/307/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 292,

keďže:

(1) V odporúčaní Komisie 2007/331/ES z 3. mája 2007 o monitorovaní množstva akrylamidu v potravinách [1] sa stanovuje trojročný program monitorovania (2007 – 2009) akrylamidu v určitých potravinách.

(2) Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) zhromaždil výsledky programu za rok 2007 vo vedeckej správe o výsledkoch monitorovania množstva akrylamidu v potravinách [2] vydanej 30. apríla 2009. Správa obsahuje tiež výsledky týkajúce sa akrylamidu za obdobie rokov 2003 – 2006 získané od členských štátov a zhromaždené Spoločným výskumným centrom Komisie – Inštitútom pre referenčné materiály a merania. Výsledky za roky 2008 a 2009 ešte nie sú dostupné. Keď budú dostupné, vedecká správa sa zaktualizuje.

(3) Konfederácia potravinárskeho a nápojového priemyslu (Confederation of the food and drink industry – CIAA) vyvinula súbor nástrojov, medzi ktorými sú tie, ktoré môžu výrobcovia potravín použiť podľa ich osobitných potrieb na zníženie množstva akrylamidu vo svojich výrobkoch.

(4) V správe EFSA z 30. apríla 2009 sa konštatuje, že u potravinárskych skupín neexistuje trvalý trend k nižším množstvám akrylamidu a že v tomto štádiu nie je jasné, či súbor nástrojov týkajúci sa akrylamidu dosiahol požadované účinky.

(5) Potravinársky priemysel a členské štáty pokračujú v úsilí skúmať cesty vytvárania množstva akrylamidu v potravinách a spôsoby jeho znižovania. Je vhodné pokračovať v zhromažďovaní údajov, aby bolo možné monitorovať vplyv tohto úsilia.

(6) Zo skúsenosti s uplatňovaním odporúčania 2007/331/ES vyplýva, že je potrebné upraviť program monitorovania, napr. pokiaľ ide o klasifikáciu potravín.

(7) Je dôležité, aby sa výsledky monitorovania oznámili raz za rok úradu EFSA, ktorý zabezpečí ich zaznamenanie do databázy.

(8) Toto odporúčanie by nemalo byť časovo obmedzené, ale potreba monitorovania by sa mala posudzovať pravidelne,

PRIJALA TOTO ODPORÚČANIE:

1. Členské štáty by mali v súlade s prílohou k tomuto odporúčaniu monitorovať množstvo akrylamidu v potravinách uvedených v danej prílohe.

2. Členské štáty by mali úradu EFSA poskytnúť údaje za predchádzajúci rok vo formáte stanovenom úradom EFSA na ich zaznamenanie do jednej databázy, a to každý rok do 1. júna a prvýkrát do 1. júna 2011.

3. Členské štáty by mali v záujme zabezpečenia reprezentatívnosti vzoriek pre šaržu, z ktorej sa vzorky odoberajú, dodržiavať postupy odberu vzoriek ustanovené v časti B prílohy k nariadeniu Komisie (ES) č. 333/2007 z 28. marca 2007, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a metódy analýzy na úradnú kontrolu hodnôt olova, kadmia, ortuti, anorganického cínu, 3-MCPD a benzo(a)pyrénu v potravinách [3].

[1] Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2007, s. 33.
[2] EFSA Scientific Report (2009) 285.
[3] Ú. v. EÚ L 88, 29.3.2007, s. 29.

4. Členské štáty by mali vykonávať analýzu akrylamidu v súlade s kritériami stanovenými v bodoch 1 a 2 prílohy III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá ([1]).

V Bruseli 2. júna 2010

Za Komisiu
John DALLI
člen Komisie

([1]) Ú. v. EÚ L 165, 30.4.2004, s. 1.

PRÍLOHA

A. **Miesta odberu vzoriek a postup**

1. Odber vzoriek z výrobkov by sa mal vykonať na úrovni trhu (t. j. v supermarketoch, menších obchodoch, pekárňach, miestach predaja zemiakových hranolčekov a reštauráciách), kde je dobrá vysledovateľnosť, alebo v priestoroch výroby. Ak je to možné, mali by sa odobrať vzorky z výrobkov s pôvodom v členských štátoch [1].

2. Odber vzoriek a analýza by sa mali vykonať pred dátumom exspirácie vzorky.

B. **Výrobky, čísla vzoriek, frekvencia, analytické požiadavky**

1. V ďalej uvedenej tabuľke sa uvádza odporúčaný minimálny počet vzoriek z každej kategórie výrobkov, ktorý sa má každoročne analyzovať. Členské štáty sú vyzvané, aby v prípade možnosti odobrali väčší počet vzoriek. Rozdelenie vzoriek na jednotlivé členské štáty je založené na počte obyvateľov, pričom minimálny počet odobratých vzoriek predstavuje 4 vzorky na jednu kategóriu výrobku a členský štát.

2. Počet vzoriek vyjadruje minimálny počet vzoriek, ktoré sa každoročne majú odobrať. Ak sa uplatňujú špecifické podmienky (napr. odber vzoriek dvakrát ročne), uvádzajú sa v oddiele C.

3. Keďže v každej kategórii výrobkov je zahrnutý široký sortiment výrobkov s rozličnými špecifikáciami, ku každému výrobku, z ktorého sa odobrala vzorka, by sa mali poskytnúť dodatočné informácie (podľa oddielu C). V záujme vytvorenia obrazu o časovom vývoji je dôležité, aby boli vzorky podľa možnosti každoročne odoberané z výrobkov s tými istými špecifikáciami (napr. ten istý druh chleba).

4. Ak sú v prípade výrobkov s rovnakou špecifikáciou výsledné hodnoty opakovane nižšie ako je limit kvantifikácie (LOQ), výrobok je možné vymeniť za iný výrobok za predpokladu, že patrí do tej istej kategórie výrobkov a že je k dispozícii opis výrobku.

5. Na zabezpečenie porovnateľnosti analytických výsledkov by sa mali vybrať také metódy, pri ktorých je možné dosiahnuť hodnotu LOQ 30 µg/kg (najintenzívnejší prechod iónov) v prípade chleba a potravy určenej pre dojčatá a malé deti a hodnotu 50 µg/kg v prípade zemiakových výrobkov, iných obilninových výrobkov, kávy a iných výrobkov. Výsledky by sa mali oznamovať opravené vzhľadom na obnovu.

[1] Vo výnimočných prípadoch je možné, že sa na trhu nachádza len výrobok dovezený z tretej krajiny. V takých prípadoch je možné odobrať vzorky z dovezeného výrobku.

Minimálny počet vzoriek na kategóriu výrobkov

Predávajúca krajina	Zemiakové hranolčeky predávané ako hotové	Zemiakové lupienky	Predvarené zemiakové hranolčeky/zemiakové výrobky určené na domácu prípravu	Mäkký chlieb	Cereálie na prípravu raňajok	Sušienky, krekery, chrumkavý chlieb podobné výrobky	Káva náhradky kávy	Potraviny na výživu dojčiat a malých detí, iné než potraviny vyrobené zo spracovaných	Potraviny vyrobené zo spracovaných obilnín pre dojčatá a malé deti	Iné výrobky	Spolu
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
AT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
BE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
CY	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
CZ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
DE	24	24	24	24	24	24	24	24	24	14	230
DK	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
ES	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	140
EE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
EL	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
FR	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
FI	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
HU	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
IT	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
IE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
LU	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
LT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
LV	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
MT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
NL	6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	62
PT	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
PL	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	140
SE	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
SI	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
SK	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
UK	20	20	20	20	20	20	20	20	20	14	194
BG	4	4	4	4	4	4	4	4	4	8	44
RO	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	80
Spolu	202	202	202	202	202	202	202	202	202	224	2 042

C. **Minimálne dodatočné informácie o každom výrobku, ktoré sa majú poskytnúť**

Minimálne dodatočné informácie o každom výrobku, ktoré sa majú poskytnúť, sú vymedzené v bodoch 1 – 10. Členské štáty sú vyzvané, aby poskytli podrobnejšie informácie.

1. *Zemiakové hranolčeky predávané ako pripravené na konzum vrátane týchto podkategórií:*

1.1. Zemiakové hranolčeky z čerstvých zemiakov

1.2. Zemiakové hranolčeky zo zemiakového cesta

Vzorky z výrobkov pripravených na konzum by sa mali odoberať na miestach predaja malého rozsahu, na miestach predaja rýchleho občerstvenia a v reštauráciách. Vzorky by sa mali odoberať dvakrát za rok v marci a novembri ([1]), celkový počet vzoriek sa uvádza v tabuľke.

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— vstupná surovina čerstvé zemiaky (podkategória 1.1) alebo predspracované výrobky (zemiakové cesto) (podkategória 1.2),

— pridanie iných zložiek.

2. *Zemiakové lupienky vrátane týchto podkategórií:*

2.1. Zemiakové lupienky z čerstvých zemiakov

2.2. Zemiakové lupienky zo zemiakového cesta (tvarované, vrstvené)

Vzorky by sa mali odoberať dvakrát za rok v marci a novembri ([1]), celkový počet vzoriek sa uvádza v tabuľke.

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— vstupná surovina čerstvé zemiaky (podkategória 2.1) alebo predspracované výrobky (zemiakové cesto) (podkategória 2.2),

— postup vyprážania: vyprážanie po dávkach alebo kontinuálne,

— pridaním ďalších zložiek, príchutí alebo prídavných látok.

3. *Predvarené zemiakové hranolčeky/zemiakové výrobky určené na domácu prípravu vrátane nasledujúcich podkategórií:*

3.1. Zemiakové hranolčeky pečené v rúre (rúrové hranolčeky)

3.2. Vyprážané hranolčeky

Táto kategória zahŕňa výrobky, ktoré sa predávajú čerstvé alebo mrazené. Vzorky by sa mali odoberať dvakrát za rok v marci a novembri ([1]), celkový počet vzoriek sa uvádza v tabuľke.

Analýza každej vzorky ba sa mala vykonať na výrobku po príprave (t. j. pražení, pečení atď.). Príprava by sa mala uskutočniť v laboratóriu podľa pokynov na štítku.

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— podkategória, do ktorej patrí výrobok (už uvedená),

— vstupná surovina čerstvé zemiaky alebo predspracované výrobky (zemiakové cesto),

— výrobok sa predáva čerstvý alebo mrazený,

— podmienky pri príprave podľa štítku,

— pridanie iných zložiek.

([1]) V prípade potravín vyrobených zo zemiakových predspracovaných výrobkov nie je potrebné vykonať odber vzoriek dvakrát za rok.

4. *Mäkký chlieb:*

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— druh mäkkého chleba, napr. pšeničný, ražný, viaczrnný, chlieb s inými zložkami atď.

Výber druhu chleba, z ktorého sa majú odobrať vzorky, by mal odrážať stravovacie návyky v príslušnom členskom štáte.

5. *Cereálie na prípravu raňajok (okrem müsli a kaše z ovsených vločiek):*

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— druh zrna,

— iné zložky (napr. cukor, oriešky, med, čokoláda).

Ak boli predmetom analýzy müsli a kaša z ovsených vločiek, mali by sa nahlásiť pod skupinou 10 „Iné výrobky“.

6. *Sušienky, krekery, chrumkavý chlieb a podobné výrobky (okrem sladkého pečiva a koláčov) vrátane týchto podkategórií:*

6.1. Krekery (napr. krémové krekery, krekery z chemicky kypreného cesta, snacky)

6.2. Chrumkavý chlieb (kvasený/nekvasený)

6.3. Oblátky (napr. na zmrzlinu)

6.4. Medovníky

6.5. Iné (uveďte)

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— podkategória, do ktorej výrobok patrí (tak, ako bola uvedená).

Výber výrobkov, z ktorých sa majú odobrať vzorky, by mal odrážať stravovacie návyky v príslušnom členskom štáte.

7. *Káva a náhradky kávy vrátane týchto podkategórií:*

7.1. Pražená káva

7.2. Instantná (rozpustná) káva

7.3. Náhradky kávy

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— podkategória, do ktorej výrobok patrí (už uvedená),

— v prípade praženej kávy stupeň praženia (napr. stredne, tmavo), podľa možnosti typ kávových zŕn, či sa predáva ako mletá káva alebo ako zrná, bezkofeínová/s kofeínom,

— v prípade instantnej (rozpustnej) kávy: bezkofeínová/s kofeínom,

— v prípade náhradiek kávy: vstupná surovina (napr. jačmeň, raž, čakanka).

V záujme porovnateľnosti údajov by sa mali analyzovať vzorky z predávaných výrobkov kávy a náhradiek kávy.

Ako druhý krok sa smú podľa možnosti analyzovať nápoje pripravené na konzumáciu. Podmienky prípravy (uvedené na štítku) by sa mali spresniť, napr. množstvo použitej kávy, vody, podrobnosti o použitom zariadení, teplota pri varení atď.) Ak je možnosť analýzy obmedzená, analýza vzorky z predaných výrobkov by mala mať prednosť.

8. *Potraviny na výživu dojčiat a malých detí, iné než potraviny vyrobené zo spracovaných obilnín* ([1])

Analýza by mala byť zameraná na potraviny s obsahom zemiakov, koreňovej zeleniny alebo obilnín ako hlavných zložiek (okrem výrobkov, ktoré patria do kategórie potravín vyrobených zo spracovaných obilnín).

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— hlavné zložky.

9. *Potraviny vyrobené zo spracovaných obilnín pre dojčatá a malé deti* ([2]) *vrátane týchto kategórií:*

9.1. Sušienky a sucháre pre dojčatá a malé deti

9.2. Iné potraviny spracované na báze obilnín a určené pre dojčatá a malé deti

V záujme porovnateľnosti údajov by mali sa analyzovať vzorky z predávaných výrobkov.

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— podkategória, do ktorej výrobok patrí (už uvedená),

— opis výrobku,

— druh zrna, iné zložky.

10. *Iné výrobky:*

Táto kategória zahŕňa výrobky zo zemiakov, obilnín, kakaa iné ako výrobky už uvedené v jednej z kategórií [napr. zemiakové placky, ochutené snacky na báze obilnín (napr. kukuričné chrumky, tortillové čipsy, pukance), müsli, kaša z ovsených vločiek, sladké pečivo a koláče atď)].

Výber výrobkov, z ktorých sa majú odobrať vzorky, by mal odrážať stravovacie návyky v príslušnom členskom štáte.

Je možné, že analýzu výrobkov bude treba vykonať po ich príprave podľa pokynov na štítku. V takom prípade by sa mali špecifikovať podmienky použitia.

Špecifické informácie, ktoré sa majú poskytnúť:

— názov výrobku a podrobný opis výrobku (napr. hlavné zložky),

— podmienky pri príprave podľa štítku.

([1]) Vymedzené v článku 1 ods. 2 písm. b) smernice Komisie 2006/125/ES z 5. decembra 2006 o potravinách spracovaných na báze obilnín a detskej potrave určených pre dojčatá a malé deti (Ú. v. EÚ L 339, 6.12.2006, s. 16).

([2]) Vymedzené v článku 1 ods. 2 písm. b) smernice 2006/125/ES.